Štev. 213. (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v petek, 3. avgusta 1917 Letnik XLII.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge s omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave Štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 31·20
Za pol leta . . . . . „ 15·60
za tri mesece . . . . . „ 7·80
Za nedeljske izdaje za celo leto . . . . . „ 6·20
Za pol leta . . . . . „ 3·10

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na millimetre v širokosti ene kolone.
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti" — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 41.652.

Z Dunaja.

(Od našega posebnega poročevalca).

1. avgusta.

K položaju. — Prenagljeno delo.

Čitatelji »Edinosti« so se gotovo začudili poročilu o prihodu neke nove vlade, ki naj bi nadomestila sedanji začasni Seidlerjev kabinet skoro samih uradniških voditeljev. — V popolnem nasprotju z vsemi dunajskimi listi je bila označena ta nova vlada tudi le za nekaj nestalnega, nekaj začasnega, kar nikakor ne odgovarja živi potrebi, da bi močan in samosvesten parlament dobil tudi — močnega in samosvestnega vodnika v vladi, ki razpolaga z veliko večino. — Dokler ni možna taka rešitev, je bilo rečeno, pa počakajmo še, da čas sam izsili tako rešitev, ki s krepko roko poseže v usodo avstrijskih narodov. Seidlerjev uradniški kabinet je še najbolj nedolžen in more izzvati najmanj nasprotstev; le nekaj ekscelenc in ministrskih pokojnin bo manj, kar končno ni tako velika škoda.

Da je definitivna rešitev iz sedanjega provizorija prav težka naloga sedanjih državnikov, to je pa bridka resnica. Težka v tem smislu, da bi po eni strani varovala poželjivost Nemcev in Madžarov, po drugi pa vsaj približno zagotovila večino avstrijskih narodov.

Ali da bi se upali prihajati na dan s takimi predlogi, kakršen je ta s 17 ministri, od katerih je 11 Nemcev in 5 Slovanov — tega si vendar nismo niti od daleč mislili. In mi Jugoslovani naj bi dobili po vsem vrhu še nemškega ministra rojaka — **Dobernига**, ki sam odtehta in bi sam paralizoval vsa naša prizadevanja za zboljšanje narodnih in političnih razmer na Koroškem in Štajerskem. On bi imel nalogo, da bi varoval nemški »Besitzstand« v obmejnih krajih. Saj se smatra že mesto notarja v Radovljici — po smrti nemškutarja — za »nemško posest« in zdaj se bije zakulisni boj, da bi bil imenovan zopet Nemec. Dobernig se vtika v take reči, ko še ni minister; kaj bi šele vse počel, ako bi imel vplivno besedo v ministrskem svetu!

In za tako vlogo hočejo imeti — Jugoslovane, ves naš klub, naše sodelovanje v parlamentu, v odsekih, v vsem političkem in gospodarskem delu, v — tej vladi sami! Pa kar je še najlepše, proglašajo nas že za zvest del svoje »delovne večine«, ki spravi pod streho celo vrsto finančnih in davčnih zakonov! Govoré že zopet o »državnih potrebah«, ki jih narodi ne smejo odreči, posebno ne tisti, ki — tvorijo »delovno večino«, — in skoro namigujejo, da bodo smatrani za izdajalce tisti, ki bi ne trobili v rog.

Lepa hvala za tako rešitev sedanje krize! —

* * *

Z Ukrajinci se je dogovarjal dr. Seidler predvčeranjim. Sporočili so mu svoj komuniké in obrazložili svoje zahteve. — Kdor je pazno prečital njih komuniké, je videl takoj, da ima opraviti z zelo previdnimi politiki. Potem ko so označili splošno ukrajinsko stališče v evropskem koncertu, — so se postavili na reelno pot v sedanjih mejah avstrijske države. Ministrski predsednik ni mogel druzega nego obljubiti, da bo njihove želje upošteval. — Taki rešitvi ministrske krize, kakor je gori označeno, stojé Ukrajinci zelo hladno nasproti. Najbrže ostanejo v opoziciji, zlasti tedaj, ako bi bili v vladi — Poljaki.

S predsednikom Češkega Svaza, Stanjkom, je imel dr. Seidler snoči dolgo konferenco. — Zastopnik Č. S. je pojasnil ministrskemu predsedniku češko stališče, ki v sedanjih razmerah onemogoča sodelovanje parlamentarcev. — Sodi pa se, da bi bila možna vrnitev barona Trnke na čelo ministrstva javnih del, kjer je takorekoč že doma.

Z **Romuni** je razpravljal dr. Seidler včeraj. Tu ne naleti na prehud odpor. — Baje jim je ponudil mesto enega ministra, ki bi utegnil postati vseučiliščni profesor dr. Isopesco-Grecal. S tem bi bili Romuni precej zadovoljni.

S **Poljaki** je pa danes še povsem nejasno, kam krenejo. Danes vlada v tem taboru še najostrejše opozicijsko razpoloženje vsled dogodkov zunaj Galicije. — »Edinost« je o teh rečeh že dovoljno poročala. Vzroki so tako globoki, da jih danes še ni mogoče dovoljno presoditi. — Poljaki tudi ne razpravljajo o teh rečeh z dr. Seidlerjem, pač pa z — grofom Czerninom. Od odgovora, ki jim ga on da, bo zavisno njihovo stališče nasproti dr. Seidlerju in avstrijski vladi. Malo čudno, ali tako je!

Ta teden bo »Edinost« najbrže poročala še o raznih avdijencah pri cesarju. Vse to je v zvezi s to krizo in njeno rešitvijo.

* * *

Pojmi se bistrijo.

Sporočil sem že prepričanje slovenskega politika, da znani incident v Pragi z dr. Koroščem in dr. Krekom ne bo imel nikakih slabih posledic za češko-slovensko vzajemnost.

Politik, ki je došel včeraj iz Prage, mi isto potrjuje in celo zatrjuje, da je bil ta incident zelo potreben, ker pripomore, da se ozračje prej očisti in da se pojmi zbistrijo. Dejal je, da je nenadni odhod jugoslovanskih politikov deloval na češko javnost jako mučno, posebno pa še, ko so Ukrajinci tudi odpovedali svoj dohod ter označili celo vzroke.

Ker na Poljake češka javnost itak ne računa mnogo, a ideja slovanske vzajemnosti vendarle ni prazna fraza, so se sama po sebi vsiljevala vprašanja: Kam pa dere ta naša slovanska politika, kaj je s toliko hvalisano slovansko vzajemnostjo, kaj s toliko naglašanim češko-slovenskim pobratimstvom? Kam naj to vede, ako bomo sredi tolikih prijateljev, bratov, pobratimov — čisto osamljeni?

Odgovor, ki so si ga morali dajati, ali jim je bil dan, je kmalu ohladil marsikako vročo glavo, da je začela trezneje razmišljati in presojati, — in danes je že jako močno razširjeno mnenje, da se je zgodila na češki strani napaka proti dvema zastopnikoma jugoslovanskega naroda in da je res treba preudariti, ali bi ne bilo tudi češkemu narodu le v korist, ako ne ostane sam, marveč oprt na zdrave temelje slovanske vzajemnosti? — Zato torej treba rečeni incident smatrati za zdravo korekturo v prenapetih strapoticah nekaterih politikov.

Ker smo pa že pri poglavju o slovanski vzajemnosti, ki naj se posebno v državnem zboru praktično izvaja, treba spregovoriti o tem nekoliko povsem umestnih besed.

Slovanska vzajemnost nalaga vsem strankam enake — dolžnosti. — Mi ne razumemo te vzajemnosti n. pr. tako, da bi morali Jugoslovani vselej lepo čakati, kaj sklenejo bratje Čehi, — potem pa unisono dreti za njimi, da se nam ne bo očitalo: da mi podiramo slovansko vzajemnost.

Onih nekoliko vrst v »Edinosti«, ki so vzbudile veliko preveč hrupa, je konstatovalo pač edino le suha dejstva o zmedenosti v češkem taboru in na to smo dodali vroč apel na češke politike, naj ne ubirajo poti, kamor jim mi ne moremo slediti.

»Eni ne brez drugih!« je zaklical ljubljanski tovariš, — prav, ali tudi »drugi ne brez prvih!« Dolžnosti in pravice med brati so enake za vse!

Pojmi so se malce razbistrili, zato lahko ta incident — zaključujemo! Dal Bog, da bi ta lekcija res bila le dobri stvari v prospeh!

* * *

Na pričakovanje, da reši češko vprašanje bodoči mirovni kongres, je dal zunanji državni tajnik **Balfour** v angleški zbornici 30. julija nepričakovano jasen odgovor. Dejal je o Avstriji to-le:

Želimo, da bodo avstrijski narodi v položaju, da bodo mogli na lastnih nogah svojo posebno civilizacijo razvijati in si začrtati pot, po kateri dosežejo svoj vsestranski razvoj. To v obče.

Kaj hočemo narediti s to veliko, staro avstro-ogrsko monarhijo? **Kako rešita Avstro-Ogrska in Nemčija svoje notranje probleme, ki jih morata rešiti le sami in nikdo drugi?**

To je precej jasno povedano! In kje imamo kako gotovost, da se Anglija ne bo dosledno držala tega stališča in da nas pusti povsem same, da lepo sami med sabo rešimo vsa sporna vprašanja in si ustvarimo podlago za bodoči politiški in narodni razvoj? In ker je ta možnost dana, kaj ostane drugega, nego lepo in lojalno ostati na začrtani cesti sodelovanja povsod tam, kjer bo govora o naši bodoči usodi? Zdi se res, da se pojmi čedalje bolj bistrijo!

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 2. (Kor.) Uradno se razglaša: 2. avgusta 1917.

Vzhodno bojišče. — Mackensenova armada: Nobenih posebnih dogodkov. — Armada nadvojvode Jožefa: Sovražnik je ponovno srdito napadel na obeh straneh doline Casinu; naše čete so bile v protisunku in v več ur trajajočem boju iz bližine zmagovalke. Rusko-romunske divizije so se morale ob težkih izgubah umakniti v lastne postojanke. Kövesseva armada pridobiva med boji na prostoru. Višine južno Dragoješe v trodeželnem kotu in ozemlje severno Kimpolunga je v naših rokah. — Armada princa Leopolda Bav.: Čete gen. polk. Böhma prodirajo neposredno južno Dnjestra proti ruski meji. Izlivni kot Zbruča je bil večjidel očiščen sovražnika.

Italijansko in balkansko bojišče. — Nič novega.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 2. (Kor.) Veliki glavni stan, 2. avgusta 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Na bojišču v Flandriji je prišlo šele popoldne zopet do srditih topovskih bojev. Od Langemarcka do Lysa je trajal večurni bobnajoči ogenj na naše črte, predno je sovražnik proti večeru izvršil nove, močne napade. Razvili so se zopet težki boji, tekom katerih so bile sovražne divizije povsod odbite, na več krajih tudi naše bojne črte z uspešnimi protisunki pomaknjene naprej. Sovražnik ni nikjer napredoval, pač pa je vsled našega neoslabljenega obrambnega ognja silno krvavel in pri naših protinapadih na vdornih točkah izgubil tudi več sto mož na ujetnikih. Po nemirni noči zgodaj zjutraj vzhodno Wytschaete vnovič izvršeni angleški napadi so se istotako izjalovili izgubonosno. — Armada nemškega cesarjeviča: Na Cheminu des Dames so Francozi obnovili svoje brezuspešne napade na naše višinske postojanke južno Filaina in jugovzhodno Cerny. Tekom dneva in ponoči so petkrat naskočili naše črte: naše hrabre bojne čete so jih vedno odbile. Tudi na zapadnem bregu Moze je izvršil sovražnik v svrho zopetne osvojitve izgubljenih postojank zvečer brezuspešen napad. Število ujetnikov iz včerajšnjih uspešnih bojev, ki so se jih zmagovito udeležili poleg badenskih tudi hanoveranske in oldenburške čete, se je zvišalo na 750 mož.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav. (Böhmova armada): V kotu med Zbručem in Dnjestrom so bili ruski zadnji oddelki pri Vigodi ob cesti v Chotin vrženi. Severno Černovic se bližajo naše divizije tudi južno Dnjestra ruski meji. — Fronta nadvojvode Jožefa: Ruska karpatska fronta med Prutom in jugovzhodnimi pobočji Kelemenskega pogorja se umika. Nemške in avstro-ogrske divizije pritiskajo za sovražnikom, ki se često trdovratno upira. Nahajamo se pred Kimpolungom. Med dolinama Oltoza in Casinu je sovražnik tudi včeraj zastavil močne sile da osvoji Casinului. Več po srditem ognju izvršenih napadov se je izjalovilo ob vztrajnosti branitelјev.

Prvi generalni kvartirmojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 1. (Kor.) Generalni štab poroča: Macedonska fronta: Vzhodno Černe in na obeh straneh Vardarja precej živahen topovski ogenj. V ozemlju Moglene so bili sovražni izvidni oddelki odbiti. Ob dolnji Strumi je naš ogenj pregnal pri Kristian Kamili angleške, iz pehote in konjenice obstoječe izvidne oddelke, ki so hoteli napredovati.

TURŠKO.

CARIGRAD, 1. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Nobenih posebnih dogodkov.

POLAŽAJ NA VZHODNEM BOJIŠČU.

DUNAJ, 2. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Trikrat nam je skušala včeraj romunska premoč v nadvse krvavi borbi iztrgati postojanke pri dolini Casinu. Prvi napad se je razbil že pred jarki naših junaških Szeklerjev; v bližini svoje domovine so si ti junaki stekli novo ponosno slavo. Ob 6 pop. je bil izvršen drugi romunski napad. Nad eno uro je valovil boj moža proti možu semtertja. Tu so potem avstro - ogrski bataljoni z izkušeno hrabrostjo zastavili protinapad ter so sovražnika popolnoma vrgli. Ob 8 zvečer je pod zaščito najhujšega uničevalnega ognja ponovil svoj tretji brezuspešni napad. Tudi ta napad mu je donesel le izgube. — V dolini Moldave in Sučave žilavo prodirajo avstro-ogrske čete vkljub težkočam ozemlja in odporu Rusov. Na obeh straneh Pruta smo se približali Črnovicam na 12 km. V enaki razdalji se je posrečilo zveznim četam, da so z drznim napadom osvojile neko višino severno mesta. Napad v Galiciji je torej avstro - ogrske in nemške čete dovedel tako blizu Črnovic, da se nahaja mesto že v območju njihovih topov.

BITKA V FLANDRIJI.

BEROLIN, 1. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki napad zapadnih vlasti se razteza od Noordschoota do Lysa. Severno krilo so prevzeli Francozi, ki so zamenjali tu pred kratkim Belgijce. Prodirajoč preko lijastega polja obrambnega pasu, so prispeli Francozi preko ceste Lizerne in Dixmuidna do vasi Bixschoote, ki je bila s protinapadom zopet zavzeta. Zelo močne francoske sile, ki so vnovič napadle zvečer, so se zopet polastile vasi. Nemci imajo vas obkoljeno na severu in vzhodu. Glavni sunek so prevzeli Angleži, ki so poizkušali prodreti iz ozemlja pri Ypernu v severovzhodni smeri. V bojnem pasu nemškega obrambnega sistema so naleteli na vso silo nemškega protinapada. Angleži so bili zopet vrženi iz Langemarcka in St. Juliena in potisnjeni za potok Steen. Dalje južno so zamogli Angleži pridobiti nekoliko na prostoru. Zapadni obronek gozda Erentaga smo obdržali. Od tu do Warnetona gre nemška črta deloma še po stari spredniji postojanki deloma za tik zadaj pripravljenimi črtami. Tudi močni napadi 31. julija zvečer, od Erentaga do Lysa, niso zamogli izpremeniti položaja. Po krvavih bojih iz bližine je ostala nemška postojanka zjutraj neizpremenjena. Podpiranje velikega angleškega napada od strani Francozov je opažati dosedaj le na kratkem flandrskem odseku od Noordschoota do Steenofrata. — Ob Aisni se branijo Francozi tudi v nadalje le s trudom proti nemškim delnim napadom. Nemške napadne čete so jim iztrgale dne 31. julija ob 2 popoldne njihove postojanke v širini 2 km in globočini 700 m. Napravljeni ujetniki pripadajo raznim polkom. Francoski protinapadi, ki so se nadaljevali do polnoji, so bili istotako brezuspešni kakor štirikratni protinapadi južno Filaina. Tudi nemški napadi na zapadnem bregu Moze v širini 2 km in globojini 700 m pomenijo popolen nemški uspeh.

BEROLIN, 2. (Kor.) Wolffov urad poroča: Drugi dan velikega napada v Flandriji niso zamogli Angleži nikjer uspeti; nasprotno so na raznih točkah zgubili na prostoru. Posebno srditi so bili angleški napadi proti Langemarcku. Po zastavitvi metalcev ognja na obeh straneh proge Fresenberg — Westhsek so se vršili srditi boji, tekom katerih so bili Angleži povsod vrženi s protisunki in je bilo na številnih točkah mogoče pomakniti nemške črte naprej. Med Kooge in Holebeke so bile prizadejane Angležem najtežje izgube, tako da je bil njihov napad v celoti zlomljen, še predno je bil izvršen nemški protinapad. Pri zopetni osvojitvi dne 31. julija izgubljenih postojank je bilo mogoče pregledati strašne izgube, s katerimi je plačal sovražnik svoje pridobitve. Lijasto polje obrambnega pasu je posejano s padlimi Angleži, ki so bili često pobiti v gostih vrstah.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 1. (Kor.) Wolffov urad poroča: V severnem vodovju so potopili naši podvodniki vnovič 24.000 ton.

»FREMDENBLATT« O VAŽNIH NALOGAH NOVEGA AVSTRIJSKEGA KABINETA.

DUNAJ, 2. (Kor.) »Fremdenblatt« razpravlja v uvodnem članku naloge, ki jih mora rešiti novi kabinet, ki se sestavlja. Cilj nove vlade, ki naj ne predstavlja koalicijsko, ampak koncentracijsko ministrstvo, je izločitev vseh narodnih in odstranitev gospodarski razvoj monarhije ovirajočih sporov med raznimi producirajočimi in pridobitnimi razredi prebivalstva. Najvažnejša naloga nove vlade je ustavna revizija, ustvaritev nove konstitucije, ki bo jamčila svobodni razvoj vseh narodov, preprečila boj narodov in omogočila s tem združitev vseh narodnih sil. Tu ne gre za kako malenkostno izpremembo, ampak za ustvaritev popolne preureditve države na podlagi narodne avtonomije z okrožno razdelitvijo ob ohranitvi dosedanjih mej kronovin. Da se zaustavi boj posameznih gospodarskih interesnih skupin, je treba določiti gospodarski program za vojno dobo, za prehodno dobo k miru in za dobo povrnitve normalnega mirovnega stanja. Da se doseže ta cilj, obstoja samo eno uspešno sredstvo, namreč povzdignjenje produkcije; kajti le tako je mogoče ustvariti stanje, ki bo zagotovilo gospodarskim elementom plodonosne uspehe in ščitilo oškemalce odiranja.

DR. MICHAELIS NA DUNAJU.

DUNAJ, 2. (Kor.) Državni kancelar je bil sprejet danes od cesarja in cesarice v avdijenci. Nato se je vršil pri cesarski dvojici zajutrek, ki so se ga udeležili: državni kancelar, državni podtajnik Stumm, legacijski tajnik pl. Prittwitz, veleposlanik grof Wedel, nemški vojaški pooblaščenec gen. Craman, veleposlanik princ Hohenlohe, gen. pobočnik princ Lobkovic, krilna pobočnika podpolkovnik Brougier in major grof Hunydy in dvorna dama grofica Schönborn.

Odlikovanje nemškega državnega kancelarja.

DUNAJ, 2. (Kor.) Cesar je nemškemu državnemu kancelarju dr. Michaelisu podelil veliki križec reda sv. Štefana ter mu povodom današnje avdijence osebno izročil insignije.

Krščanski socijalci in vprašanje sestavitve nove vlade.

DUNAJ, 2. (Kor.) Krščansko - socijalna zveza poslanske zbornice je sklenila, da je stranka sicer pripravljena podpirati vlado, vendar pa sedaj še niso dane podlage za vstop stranke v kabinet.

Razne politične vesti.

»Štajercijanci« proti jugoslovanskim zahtevam. V nedeljo dopoldne se je vršilo v Ptuju na vrtu nemškega doma zborovanje štajerskih Nemcev in nemčurjev. Predsedoval je posestnik Penn. Poročal je urednik »Štajerca« Linhart. Po poročilu c. kr. korespondenčnega urada se je udeležilo tega zborovanja nad tisoč ljudi. Linhart je poudarjal zvezno zvestobo Nemčije in Avstrije in mirovno stališče Avstrije in Nemčije. Doteknil se je tudi jugoslovanske politike. Zborovalci so se zgražali nad raztrganjem Štajerske in praškim potovanjem slovenskih poslancev. Protestirali so proti državnozborski jugoslovanski deklaraciji. Cesarju se je odposlala vdanostna brzojavka, v kateri se pravi med drugim: »Stotisoč članov na Spodnjem Štajerskem in Spodnjem Koroškem broječa štajercijanska patrijotična stranka protestira proti novi jugoslovanski državnopravni tvorbi.« Na to vdanostno brzojavko je prišla Najvišja zahvala, v kateri je rečeno: »Njegovo Veličanstvo cesar je blagovolil vzeti vroče priznanje do pravega avstrijskega duha, ki je utelešen v slavnih činih deželnih sinov in v vztrajnosti doma ostalih, kakor tudi v prepričanem nastopu za harmonično sodelovanje vseh avstrijskih narodov za blagor skupne domovine z zadovoljstvom na znanje.« — Kakor poroča »Grazer Tagblatt«, so sprejeli zborovalci med drugim tudi soglasno nezaupnico proti dr. Korošču, dr. Vrstovšku, dr. Benkoviču, Brenčiču, Pišku in Roškarju, ki delajo v teh težkih časih za uresničenje jugoslovanskih ciljev. Na vse to naj le posnamemo iz socijalnodemokratskega graškega lista »Arbeiterwille« naslednjo pripombo: »Nerodnemu šarenju ljudi okoli župana Ornига in Linharta pač ne bo nihče nasedel, saj je znano, da od nemških nacijonalcev ustanovljena in z njihovim denarjem vzdrževana štajercijanska stranka ničesar ne pomeni, in od »stotisoč članov« se morajo pač zadnje tri ničle prečrtati. Vse skupaj je nesramen poskus slepiti javnost in cesarja o razpoloženju Slovencev in bedasta agitacija proti narodni avtonomiji, katero nemški nacijonalci za Češko zahtevajo, za Štajersko pa odklanjajo, čeprav je le povsod ali pa nikjer mogoča.«

Za aktivno sodelovanje pri ustavni reformi piše konservativni »Čech« in zaključuje: Moravska ne more ob sodelovanju na reviziji ustave zavzeti nobenega drugega stališča, nego je je zavzela v mirnem času, na katero se je odkrito postavila ob izbruhu svetovne vojne, ki je je trajno branila med vojno, pa naj se je situvacija na bojiščih in v mednarodni politiki kazala taka ali taka: na stališče češkega zgodovinskega programa: samostojne češke države v okviru Avstrije — stališče, ki je zahteva tudi zdrava pamet, geografski in mednarodni položaj našega naroda, kakor tudi gospodarska bodočnost naše države. Smo za to, da se **revizija ustave izvede še med vojno, ker moremo** s to revizijo le pridobiti, ko imamo krono in vse nenemške **narode za svoje zavezni-**

PODLISTEK.

Milijonar, ki je izginil.

Roman. Francoski spisal **Evgen Chavette.**

— Oho! — je dejal, — ta je pa slaba! Poznam to stvar. Vino in pa jeza sta ga zdelala popolnoma.

Ko se je ogledal vsenaokoli po sobi, če ne leži kje morda kaka denarnica, se je Hanibal vrnil v salon, odkoder je odšel skozi skrivna vratca zopet na stopnjice, rekoč:

— Sedaj bodo tekali semtertja; zadnji čas je torej, da izginem.

Komaj je Hanibal zaprl skrivna vratca za seboj, se je že vrnil Colard, za katerim je prihajal Maurice. Že medpotoma je Colard poučil zdravnika o okoliščinah, v katerih je gospoda Bricheta zadela nesreča. Zato je Maurice tudi takoj zaukazal, ko je stopil v spalnico:

— Zraka, Colard; odprite vsa okna!

Ko je stari sluga odpiral okna, je zdravnik stopil k postelji.

Ko je Brichet tedaj prišel k sodišču, da osvoboli svojo soprogo, je bil Maurice že zapustil razpravno dvorano. Bilo je torej sedaj prvikrat, da je videl pred seboj očeta svoje oboževane Pavline.

Sklonil se je k bolniku.

Toda ko je zagledal njegov obraz, se je hipoma zopet vzravnal, bled in s silno osuplim obrazom. Trenutek ali dva se je nekako obotavljal, potem pa je s tresočo se roko pretrgal ovratnik pri srajci in si ves razburjen ogledoval Brichetov tilnik.

— Čudno! — je zamrmral sam zase.

Sedaj šele, ko je odprl okna, je prišel Colard, ki ni mogel opaziti, kaj je delal dotlej zdravnik, zopet k postelji.

— Gospod doktor, saj boste rešil mojega dobrega gospoda, kaj ne? — je vprašal z glasom, ki se je tresel vsled velike skrbi.

— Da, Colard, za to ti lahko jamčim, — je odgovoril zdravnik, ki se je v tem že popolnoma pomiril.

VI.

Neskončno prijeten je občutek okrevajočega človeka, ki je že gledal smrti v obraz. Tedaj šele zna prav ceniti življenje in zdravje. Zrak, svetloba, hoja, vse mu je užitek.... z eno besedo: srečen je, da živi.

V takem zavidanja vrednem razpoloženju se je nahajal oni mladi človek, ki je sedaj, dasiravno nekoliko bled, pa vendar s krepkimi koraki in živahnim pogledom stopal po seinskem nabrežju.

Pomladansko sonce je ogrevalo zrak, ki ga je okrevanec vdihaval v polnih dihljajih, kot človek, ki je dolgo časa dihal le težki neosvežujoči zrak bolniške sobe.

ke«. — Svobodomiselni »Narodni Listy«, glasilo Mladočehov, so pisali te dni: »Naše mnenje je, naj »Češka Zveza« kot predstaviteljica in izvrševalka politične volje češkega naroda **gre v ustavni odsek** in sicer prvič zato, ker je povsod, kjer gre za češke stvari dolžnost čeških politikov, da zadoste tej dolžnosti, drugič pa zato — in sicer v glavnem iz tega razloga — da v tem ustavnem odseku storimo več, nego da bi le predlagali svojo državnopravno izjavo, marveč da tam stvarno in podrobno, oprti na češko državnopravno znanost, razložimo in dokažemo, kako si mislimo ustanovitev češko-slovaške države. **To naše stališče je le konsekvenca državnopravne izjave z dne 30. maja t. l.**« — »Narodni Listy« rotijo češke stranke in vse faktorje, naj odnehajo od medsebojnega spora. Naj jim bo v svarilo radost, s katero je nemško časopisje pozdravilo domnevani razkol v Češki zvezi **in v slovanski vzajemnosti!** Kaj bi pomenjalo razbitje Češke Zveze v tem trenotku za češko politiko in češko notranje življenje, to si morejo pač predstavljati vsi tisti, ki se jih tiče.

Slovaki in Madjari. Slovaške »Narodne Noviny« konstatirajo, da ima slovaški trimilijonski narod med 414 poslanci le dva zastopnika, dra. Blaho in Jurigo, dočim bi moral imeti po pravici 59 poslancev. In še teh dveh ni Tisza pripoznal kot predstavitelja tega naroda. Vkljub temu pa je sedaj zahteval od njiju izjave proti češkim stremljenjem. Naj se le izjavijo mogočni oblegati, prejasni veliki župani, eminentni škofje, ki jih Madjari smatrajo kot zastopnike slovaškega naroda. Svojo zvestobo do domovine in prestola je narodna stranka slovesno in oficijelno razglasila že popred, nego je zaustavila svoje delovanje. To zvestobo potrjajo slovaški vojaki s čini na bojiščih in istotako doma ostali delujoči narod. Novega zagotovila zvestobe ne treba torej. — Matuš Dula priobčuje v »Narodnih Novinah« to-le izjavo: Na vprašanja, došla od več prijateljev in članov stranke, kaj je na govorici, da sem (kot predsednik stranke) podal v kabinetni pisarni neko izjavo ob vprašanju našega razmerja do Čehov, odgovarjam, da je ta govorica brez vsake podlage. Ne v svojem in še manje v imenu stranke nisem storil tega in neznano mi je, kako je mogla nastati ta govorica.

Koliko je beguncev? Notranje ministrstvo je izgotovilo statistiko vojnih beguncev, ki so brez sredstev, najbrže le takih, ki uživajo podpore ali žive v skupnih taboriščih. — Po stanju prvega junija t. l. je bilo 421.000 beguncev, med temi — 177.745 židov. Število beguncev vemo torej le okroglo v — tisočih, židov pa natančno do zadnjega moža. Razdeljeni so po narodnosti v tem redu: Nemci, Poljaki, Ukrajinci, Romuni, Italijani, Slovenci, Hrvatje, Židje, Cigani, ostali. Židov je posebno na Dunaju mnogo, kjer so prava pravcata nadlega. Vsi parki so polni židov, ki so po priliki — vsi enaki: bradati po svojem posebnem načinu, v dolgih kaftanih, vsak nosi palico. Tu kupčujejo in politikujejo; v razgovorih so silno živahni. — Govore nemški tako, kakor čitamo vedno po nemških humorističnih listih.

Aprovizacijske stvari.

KONJSKO MESO.

Danes in jutri se bo prodajalo konjsko meso v naslednjih mesnicah:

Zerovnik, ul. Mura 7, Visintini, ul. Tesa 1, Vidmar, ul. Industria 5, Ursich, ul. Tesa 3, Fabbri, ul. Boroevič 7, Guanin, ul. Cavana 8, Bergamasco, ul. del Pane 8, Enei, ul. Ugo Foscolo 24, Enei, ul. Molingrande 24, Rossi, ul. Farneto 3, Guanin, ul. Farneto 1, Pontoni, ul. Fontana 22, Nordio, ul. Montorsino 7, (Rojan), Tedeschi, ul. Molin a vapore 4, Bornettini, ul. Media 34, Lisiak, ul. Industria 8, Cusina, ul. Giulia 78, Fantini, l. Risorta 1.

Cena: po K 3'60 kg.

Domače vesti.

Poroka. Poročila se je danes gca. Marica **Goriupova**, iz znane proseške narodne rodbine Goriupove, z g. Rado **Primicem**, c. kr. rezervnim poročnikom. Mladoporočencema obilo sreče!

Odlikovanje. Njegova c. in kr. Visokost, prejasni gospod nadvojvoda Fran Salvator, pretektorjev namestnik Rdečega križa v monarhiji, je v imenu Njegovega Veličanstva podelil g. **Franu Bekarju**, revidentu v Sežani, srebrno častno medaljo Rdečega križa z vojno dekoracijo.

Odlikovanja. Laborantki Elizabeti **Plett** iz Gorice, tačasno v Gradcu, je bilo v priznanje izvrstnega in požrtvovalnega službovanja v sanitetni službi ter neustrašenega zadržanja pred sovražnikom podeljen srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje. — Tačasno pri c. kr. vojaškem generalnem gubernatorstvu v Lublinu nameščenemu okrajnemu komisarju politične uprave na Primorskem, dr. Vladimirju **Adamkiewiczu**, je bil v priznanje izvrstnega službovanja v posebni uporabi podeljen zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje.

† Mate Pollich in »Slovanska Čitalnica«. Šele predvčerajšnjim je izvedela tržaška slovanska javnost iz osmrtnega naznanila, objavljenega po rodbini v »Edinosti«, da je v visoki starosti v Bakru umrl veleodlični starešina in narodnjak g. Mate Pollich. Imena Ante Truden, Mate Pollich in Ivan Mankoč so v analih Slovanske Čitalnice zapisana z zlatimi črkami. S temi imeni je spojena najlepša doba preporoda Slovanske Čitalnice v onih težkih časih, ko se je slovanski element na Tržaškem šele začel probujati iz stoletnega spanja. Mate Pollich je navzlic temu, da je bil trgovec, imel pogum postaviti se v onih težkih časih na čelo društva, katero je posebno takrat bilo predstavitelj slovenskega in slovanskega življa v Trstu. Doba predsedništva Mate Pollicha je zlata doba Slovanske Čitalnice. Pokojnik je bil mož, ki je čez 10 let bil predsednik društva, ter je znal v društvu zediniti vso v Trstu bivajočo slovansko inteligenco, posebno Slovence in Hrvate. Članstvo Slovanske Čitalnice in vobče vsa slovanska javnost tržaška je dolžna temu značajnemu narodnjaku in velezaslužnemu rodoljubu ohraniti prečasten spomin. V znak nevenljivih zaslug, ki si jih je pokojnik pridobil, ga je Slovanska Čitalnica tudi imenovala za svojega častnega člana. Tudi pozneje, ko se je Mate Pollich preselil na Reko, je bilo zanimanje pokojnika za razvoj društva vedno največje in že v visoki starosti je prihitel takrat, ko je Slovanska Čitalnica obhajala 60letnico svojega obstanka, tudi on, da praznuje to redko slavlje društva. V znak sožalja je razobesilo društvo iz društvenih prostorov žalno zastavo. Bodi velezaslužnemu bivšemu predsedniku in častnemu članu ne samo med člani Slovanske Čitalnice, temveč med vsem tržaškim prebivalstvom ohranjen blag spomin. Čast in slava velezaslužnemu rodoljubu! — Odbor Slovanske Čitalnice.

Predsednik deželne upravne komisije mejne grofije Istre, Vekoslav Lasciac, je obiskal dne 28. in 29. julija občino Volosko-Opatijo, da se natančno informira o aprovizacijskih razmerah in drugih važnih občinskih poslih.

Na tržaških trgih se še vedno dogajajo stvari, ki kažejo jasno, kako malo imajo neki krogi umevanja za ljudsko bedo in potrebo. Tržaško prebivalstvo je glede prehrane navezano na ono malo živil, kar jih more dobavljati aprovizacijska komisija, in v zadnjem času je aprovizacijska komisija morala celo zelenjavo, katere je bil včasih Trst tako poln, da je je izvažal na stotine in stotine vagonov, za drag denar nabaviti iz daljne Ogrske, da niso tržaški trgi ostali popolnoma prazni in tržaško prebivalstvo brez najnujnejše hrane. A kako se godi s to zelenjavo? Pri vsaki stojnici, kjer se nahaja par košar zelenjave, stojite na obeh straneh velikanski vrsti. Stotine in stotine žensk čaka tudi ure in ure, da dobe ali ne dobe pol kilograma kumar, bučic, radiča ali kaj podobnega. Hvaležna je vsaka, da dobi vsaj to malenkost, katera jim pa le prevečkrat izgine naravnost, kakor se pravi, izpred nosa, ker prihaja na trg tudi vojaštvo, kateremu so določena itak posebna nakupovališča. Resnica je, da imajo stražniki že dalje časa nalog, da opozarjajo vojaštvo, da ne sme nakupovati na trgih zelenjave v večji meri, da pač smejo posamezni vojaki nakupovati, toda samo toliko, kot vsak drug, in da morajo, kot drugo občinstvo, čakati v vrsti. Toda kaj pomaga to, če pa pride vojak z višjo šaržo, kot pa jo ima militarizirani stražnik, če pride častnik in hoče kupovati, ne da bi šel v vrsto? Stražnik mora lepo molčati, in občinstvo mora mirno gledati, kako se mu jemljejo le njemu namenjena živila. In Bog ne daj, da bi človek protestiral! Ponavadi ima na trgu nadzorstvo poleg stražnikov tudi po eden redarski nadzornik. So med njimi vljudni možje, pa tudi precej osorni. Največja napaka pri stvari pa je, da so tudi taki, ki ne razumejo jezika prebivalstva, nadzorniki in stražniki. Potem pa se le drzni protestirati, če pridejo, kakor včeraj zjutraj na Lesni trg, vojaki z nahrbtniki, da bi nakupili zelenjave, brez vrste, kolikor bi je hoteli; neizogibna posledica je — aretacija in lahko še kaj hujšega. Da se obvaruje v današnjih itak tako hudih časih ljudstvo še takih žalostnih dogodkov, je pač predvsem potrebno, da pristojna oblast ponovno zabiči redarstvu, ki posluje na trgih, da **absolutno ne dopušča na trgu vojaštvu nakupa zelenjave, sadja itd., drugače kot v vrsti in isti izmeri, kot se vsakikrat določi za vsakega drugega posameznika v vrsti.** S pristojne strani se nam je zagotovilo, da se to gotovo zgodi, in morda se je tudi že zgodilo, kar je gotovo le prav. Na drugi strani pa je prav tako nujno potrebno, da **opravljajo na trgih službo le taki redarji in nadzorniki, ki znajo oba deželna jezika.** Javni funkcijonar, ki prihaja v dotiko z občinstvom, mora znati oba deželna jezika, italijanščino in slovenščino, drugače ni sposoben za tako službo. Tisti časi, ko se je šopiril po Trstu proti vsej pravici en sam jezik, so minili, in stvar pristojnih oblasti je, da tu ukrenejo kar najodločneje ono, kar je edino prav in zakonito: **popolno enakopravnost!** Kdor ne zna deželnih jezikov, naj se jih pa nauči; drugače naj gre opravljat službo tja, kjer mu ni treba znanja tržaških deželnih jezikov!

C. kr. državna obrtna šola v Trstu. Kakor že javljeno pred nedavnim časom, se je pred kratkim izvršila temeljita in zahtevam sedanjega časa povsem prikladna preuredba tukajšnje c. kr. državne obrtne šole. Sedanja uredba zavoda ne bo zadoščala le potrebam, ki prihajajo za obrti in industrije Trsta in Primorske predvsem vpoštev, ampak bo nudila tudi slušateljem v posameznih oddelkih zavoda možnost, da si pridobe popolno znanje v onem poklicu, ki so si ga izbrali. V korist vseh onih staršev, ki so prišli k spoznanju, da se bodo njihovim otrokom v bodočem našem obrtnem življenju nudile možnosti s tem, da delujejo na obrtnem in industrijskem polju, se je ravnateljstvo šole odločilo, da sprejme že sedaj prednaznanila za učne prostore, ki bodo na razpolago. V izvedbo teh prednaznanil, ki jih sprejema ravnateljstvo vsak dan od 9—10 ure zjutraj v ravnateljstvu šole, ul. Stadion štev. 31, I. nadstr., je potrebno, da se prinesejo s seboj zadnja šolska spričevala. Možnosti izobrazbe so sledeče: **Višja obrtna šola** a) z mehanično-tehničnim oddelkom (strojništvo) in b) stavbeno strokovno šolo (izobrazba traja 4, oziroma 4½ leta). Kdor dokonča to šolo z dobrim uspehom, uživa pravico enoletnega prostovoljstva. **Šola za pomorske ladijske strojnike** (izobrazba traja 2 leti) in **strokovne šole za šarače (mazalce)** in **lošarje** (lakirarje), **pisavne in sobne slikarje**, za **mizarje** in za **kamnoseke** (izobrazba traja 3—4 leta). **Ženska obrtna šola** z oddelki za šivanje perila, krojitev oblek, ženska ročna dela (izobrazba traja 2—3 leta). Za sprejem v I. razred višje obrtne šole je potrebno, da dokaže prosilec, da je dopolnil 14. leto starosti, oziroma, da je dopolni še v letu, v katerem bo sprejet v šolo, da je končal z dobrim uspehom 4. razred kake srednje šole, ali III. razred kake meščanske šole, oziroma 8. razred osemrazredne ljudske šole. V šolo za pomorske ladijske strojnike se sprejmejo prosilci, ki dokažejo, da so avstrijski državljani, da so dokončali III. razred srednje, oziroma meščanske šole, da so dokončali triletno učno dobo kot izvežbanci na kakem ladijskem strojniškem podjetju, in pa z zdravniškim spričevalom o fizični sposobnosti za svoječasni strojniški poklic. Za sprejem na strokovnih šolah in na ženski obrtni šoli je potreben dokaz, da je prosilec dopolnil 14. leto starosti, oziroma da je dopolni v letu, v katerem bo sprejet v šolo, in da je zadostil ljudskošolski izobrazbi. Slednjič se opozarja še na nekatere novosti. K tem spada predvsem na stavbeni strokovni šoli uvedba pouka v praktičnem izvrševanju zidarskih del. Slednjič se ženske, razen v žensko strokovno šolo, vpišejo lahko tudi v višjo obrtno šolo in v že omenjene strokovne šole (izjemo dela le šola za pomorske ladijske strojnike).

Goriški deželni urad v Ljubljani. Deželni odbor goriški je naznanil županstvu Bilje z dopisom dne 25. julija t. l. št. 3656 kot rešitev vloge goriških županstev evakuiranih občin za premestitev deželnega odbora, ali vsaj za ustanovitev njega ekspoziture v Ljubljani: V svoji seji dne 5. t. m. je sklenil deželni odbor oživotvoriti v Ljubljani **»Goriški deželni urad«**, ki mu je določil natančen delokrog. — Ta urad prične poslovati, čim bodo dovršene predpriprave in pogajanja, ki se vrše z oblastmi v Ljubljani in ki so v zvezi s pričujočim vprašanjem. Dan, ko se prične uradovanje, se objavi pravočasno.

Naša in češka visokošolska mladina. Omenili smo že, kako nepremišljeno je peščica slovenskih visokošolcev v Pragi pokazala svojo nezrelost o priliki poseta zastopnikov Jugoslovanskega kluba v Pragi, ko je poslala v javnost izjavo, s katero je izražala svoje soglašanje s pisanjem tistih čeških listov, ki so na neopravičljiv način napadali poslanca dr. Korošca in dr. Kreka kot vladna agenta itd. In kdo so ti junaki, ki si niso z imeni upali na dan, ko so napadli slovenska poslanca, katera sta v imenu vsega jugoslovanskega naroda prihajala v Prago, da se kot povabljenca predsedništva »Češkega Svaza« udeležita posvetovanj zastopnikov češkega naroda? Skrili so se za uredniško tajnost, samo da so mogli vreči kamen na zastopnika svojega lastnega naroda. Tako je storila slovenska visokošolska mladina — seveda le peščica nje; kako pa dela češka? V nedeljskih »Narodnih Listih« čitamo poziv predsedništva »Zveze češkega dijaštva« pod naslovom **»Zadržte!«**, iz katerega naj posnamemo nasledne stavke: **»Ali ne vidite, da morje na severu izpodkopava naše jezove? Kdo Vas se drzne pomagati valovom, kdo Vas se drzne v strnjeno bojno črto vsekavati vrzeli? Tiste, ki so nas hoteli ojačiti, ste odvrgli; torej delajte sami in strnite vrste.** Ali ne vidite, da ves narod gleda danes na Vaša dela, da sovražnik čaka na vsako Vašo besedo, da bi Vas uničil? Zakaj odpirate vrste, zakaj spuščate roke, katere bi morala spajati vneta in po ničemer premagljiva ljubezen? Prosimo in kličemo: **Mislite na domovino, mislite na nas, ki naj prevzamemo, kar nam zapustite. Vam ne more biti vseeno, kaka bo ta dedščina.** Ali pa je morda vendar resnica, da je danes mladina preudarnejša in razsodnejša od starine? Ali je to zato, ker je nas mladino veliki čas vzgojil hitreje? **Glejte, mi mladi smo složni in se ljubimo. Zakaj ni to mogoče tudi pri tistih, ki zastopajo ves naš narod? Danes Vam kličemo: Nehajte in nehajte preje, preden bo narod prisiljen reči: Proč s tistimi, ki ne pojmujejo naših čustev, ki ne razumejo ali nočejo razumeti onega, kar veleva nova doba, ki s svojo kratkovidnostjo pogubljajo narod! — Nehajte!«** — Tako češko visokošolsko dijaštvo. Kako majhni, kako nezreli so oni naši visokošolci v Pragi napram svojim češkim tovarišem, ki so se na ta način v velikem času pokazali res velike, zrele može!

Učenci in učenke slovenske in italijanske ljudske šole v Barkovljah, ki so se vpisali za šolsko refekcijo — tako oni, ki že dobivajo hrano, kot oni, ki je še niso dobivali dosedaj — naj pridejo danes, opremljeni z zadnjim šolskim spričevalom, v tamkajšnjo občinsko šolo po kontrolne znamke, in sicer deklice ob 9, dečki pa ob 10 in pol dop. — Refekcija za tamkajšnji ljudski šoli se prične prihodnji pondeljek. — Družinam se priporoča, da svojih otrok ne pošiljajo prezgodaj v refektorije, da ne bodo po nepotrebnem toliko časa čakali na kosilce. Kosilca se ne morejo razdeliti pred 11 dop. za deklice in pred 12 op. za dečke. Otroci naj pazijo, da ne izgube znamk. Kdor ne bo imel znamke, zaznamovane s številko, ne bo mogel dobiti kosilca.

Za šole, ki so prideljene refektoriju v **ljudskem vrtu**, se bo vršilo razdeljevanje novih kontrolnih znamk jutri (v soboto) opoldne, in pojutrišnjem (v nedeljo) dopoldne. Natančnejše se objavi jutri.

Za odpravo pisemske cenzure. Zagrebška trgovska in obrtna zbornica je povodom izpremembe hrvatske vlade ponovno storila korake, da se pisemska cenzura na Hrvatskem odpravi. Za to važno vprašanje je zainteresiran hrvatski ban in trgovinski minister s prošnjo, naj intervenirata pri vojni upravi, da se ta odredba, ki ovira trgovinski in gospodarski promet, z začetkom četrtega vojnega leta odpravi.

Študijske ustanove za dijake višje vinarske in sadjarske šole v Klosterneuburgu. S pričetkom šolskega leta 1917/18 bodo podeljene na višji vinarski in sadjarski šoli v Klosterneuburgu tri ustanove poljedelskega ministrstva po letnih 500 K. Prosilci morajo vložiti prošnje s potrebnimi prilogami do 25. septembra 1917. na ravnateljstvo imenovanega zavoda, kjer se dobe tudi programi zavoda. Kdor hoče biti sprejet v I. letnik kot redni učenec, mora: 1.) dokazati dovršitev IV. razreda gimnazije ali realke ali približno enakovredne predštudije, najmanj pa dovršitev meščanske šole vsaj s »povoljnim« uspehom; 2.) dokazati, da je dosegel 16. leto starosti, ali da dovrši to starost še v šolarnem letu sprejema; 3.) izpričati privoljenje očeta ali varuha glede vstopa v zavod in glede prevzetja stroškov vzdrževalnine tekom študijske dobe kakor tudi stroškov pouka; 4.) napraviti vsprejemni izpit, katerega so prosti le oni prosilci za vsprejem, ki zamorejo predložiti o II. semestru IV. razreda kake tuzemske spodnje gimnazije ali spodnje realke spričevalo prvega razreda s povprečno najmanj »zadovoljivimi redi«; 5.) ako vstop ni izvršen neposredno iz kakega drugega zavoda, dokazati dosedanje neomadeževano življenje; 6.) obvladati nemški jezik v govoru in pisavi najmanj toliko, kolikor je potrebno, da je mogoče z umevanjem slediti pouku; 7.) dokazati z zdravniškim spričevalom, da je duševno sposoben za praktične vaje. Vsprejemni izpiti za I. letnik šolskega leta 1917/18 se bodo vršili od 17. do 19. septembra t. l., vpisovanje gojencev v II. in III. letnik dne 19. septembra t. l.

Upravni svet »Jadranske banke« je določil naslednjim narodnim društvom in zavodom nasledne podpore: Moški podružnici CMD K 2000, Slovenski trgovski šoli K 1500, Glasbeni Matici K 400, Zavodu sv. Nikolaja K 250, Slovenski obrtni nadaljevalni šoli K 500, Šentjakobski podružnici CMD K 50, skupaj K 4700.

Na korist istrskemu ribištvu. V smislu dogovora med deželno upravno komisijo Istre in predstavitelji vojaških uradov je pozvala rečena komisija vse občinske urade ob istrski obali, naj jej takoj prijavijo imena vseh ribičev, nahajajočih se pod orožjem, ki so prekoračili 38. leto življenja, da se v prospeh ribištva nasvetuje dovoljenje za povratek v Istro. V dotičnem izkazu treba točno navesti svojstva poedinih ribičev: ime in priimek, očetovstvo, leto in kraj rojstva itd., ter vojaški oddelek, ki mu je prideljen vsak v aktivni lastnosti.

Slovenci v „Peklu". Glasilo češke katoliške duhovščine „Čech" objavlja naslednjo vest: „Slovenska poslanca, katoliška duhovnika dr. Krek in dr. Korošec sta dospela v četrtek v Plzen in sta posetila socijalnodemokratski dom „Pekel". Po Plznu sedaj kroži vprašanje, ali nista bila to prva duhovnika, ki sta si prostovoljno ogledala „pekel". V Pragi sta bila omenjena gospoda gosta socijalnodemokratskega Ljudskega doma, v Plznu pa socijalnodemokratskega „Pekla". Sprejeli pa ju tamkaj niso, ker sta bila poslanca Habermann in Pik še v Pragi.

Zaplemba imetja. Tršaško deželno sodišče je izreklo zaplembo imetja naslednjih oseb: Ivan **Ivić**, 28 let star, iz Glavice v Bosni, peljedelec, pešec bosanskega pešpolka št. 4; Andrej **Frodl**, rojen l. 1890. v Sugniowki v Galiciji, desetnik 30. pešpolka; oba sta osumljena, da sta zagrešila zločin ubega k sovražniku.

Mestna zastavljalnica. V soboto, 4. t. m., se bodo od 9½ dop. do 1 pop. prodajale na javni dražbi **dragocenosti**, zastavljene meseca oktobra 1915 na rdeče listke serije 138 in sicer od št. 20.401 do št. 21.400; popoldne od 3½ do 6 pa **nedragoceni** predmeti, zastavljeni meseca avgusta leta 1916 na zelene listke serije 140 in sicer od št. 9801 do št. 11.700.

DAROVI.

V počaščenje spomina pok. g. Sedevčič daruje M. Langfort K 10 za goriške begunce. V isti namen g. I. Kostanjšek K 5 za moško podružnico CMD. Denar hrani uprava.

Marica Primic roj. Goriup
Rado Primic
c. kr. poročnik v rez.
poročena.
Prosek, dne 3. avgusta 1917.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Za dijake. Odda se meblirana soba s hrano pri sloven-ki družini po zmerni ceni; na razpolago tudi glasovir. Pojasnila ustmeno ali pismeno daje tobakarna Gržina Trst-Rojan. 3081

Kupujem sode vinske, petrolejeve, oljeve v vsaki množini Ulica Solitario 21, Margon. 1171

Hotel Balkan kupuje vedno prašiče in teleta. 1270

Žaklje vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitario 21 (pri mestni bolnišnici) 1258

Prodam sedlarsko orodje, barve, kolesa itd. Trst, Via dell'Olmo 6, Grassi. 1250

Kupujem cunje, pokrivala, stare čevlje, vrvi, in preproge. Trst, Via dell'Olmo 6. Grassi. 1249

Dekle za gostilno 15—17 let staro išče gostilna Kalin na Opčinah. — Begunke imajo prednost. 1264

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št 10. 407

Ječmen in oves obdeluje, in melje turšico in druga žita v vsaki množini mlinar Ivan Mahnič pod Dolino 174 pri mostu v bližini tovarne opek. 3080

Išče se žensko kolo ter eno pokrivalo za voz od 4—8 ali od 5—10 m. Iščem tudi dva štedilnika. Gostilna Peter ul. Coroneo št. 5. Od 12—1. 1269

Jutri, dne 4. avgusta se bo odprla v ulici Giulia štev. 25
MESNICA
in se bo prodajalo
KONJSKO MESO
po K 3.60 kg.
Josip Viškovič.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 13,200.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegethoffstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija Split, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJIŽICE
3½%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. - Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke itd — VALUTE IN DEVIZE PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours krediti. Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC.
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne.
Brzojavi: JADRANSKA.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

„Tržaška posojilnica in hranilnica"
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST
(v lastni hiši) vhod po glavnih stopnjicah.

POSOJILA DAJE
za vknjižbo 5½%
na menice po 6%
na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE
sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po
4%
Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zavod sam. — Vloge se lahko po eno krono. — ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE) HRANILNE PUŠICE)

Poštno hranilnični račun 16.004. TELEFON št. 952
Ima varnostno celico (safe deposits) za shrambo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah.
STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.
Uradne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsak dalavnik ob uradnih urah